

Een week of vier

Zwg door Cees van der Pol
Zeker Weten Goed
25 February 2021

✓ Zeker Weten Goed

Auteur	Laura van der Haar
Genre	Psychologische roman
Eerste uitgave	2020
Uitgever	Podium
Pagina's	156

Feitelijke gegevens

- 1e druk, 2020
- 156 pagina's
- Uitgeverij: Podium

Flaptekst

Als een dodelijk virus steeds grotere delen van de wereld platlegt, komt een alleenstaande moeder in een voor haar vreemde stad voor een onmogelijke keuze te staan. Ze raakt zelf besmet met het virus, en om dit het hoofd te bieden zal ze een aantal weken worden opgenomen in het ziekenhuis. Omdat ze nog nauwelijks iemand kent in de stad, moet ze haar baby bij onbekenden achterlaten. Onder koortsachtige omstandigheden neemt ze een beslissing, zonder te weten of ze wel het juiste doet.

Een week of vier is een actuele en hartverscheurende roman over intense moederliefde tegen de achtergrond van een verhit Europa.

Eerste zin

Ze belt de noodlijn, drukt op twee voor Engels en spreekt de naam van haar woonplaats in.

Samenvatting

Het verhaal begint wanneer de in Barcelona wonende alleenstaande moeder Ida Mansholt (36) de noodlijn belt om te melden dat ze waarschijnlijk lijdt aan het in Spanje alom aanwezige dodelijke virus. Ida heeft een baby van drie maanden en de telefoniste zegt dat ze onmiddellijk een busje zal sturen en dat zijzelf onderdak moet zoeken voor de baby Joanes, anders wordt die op een staatslocatie geplaatst. Dat zijn dus angstaanjagende vijfenveertig minuten voor Ida. Ze belt met haar yogavriendin Nellie en vraagt of die voor de baby wil zorgen. Ze geeft nog snel enkele gegevens door. (sleutelplek, eten voor Joanes). In Spanje is intussen een totale lockdown afgekondigd, er liggen dode mensen op straat.

Op de afgesproken tijd komt het busje haar halen: Ida moet zich uitkleden en de speciale kleding aantrekken, waaronder ze naakt is. De baby laat ze op dat moment alleen. (Nellie zal immers snel ter plekke kunnen zijn).

Onderweg naar het ziekenhuis denkt ze steeds na over iets uit het verleden: de eerste ontmoeting en het huwelijk met Rainer, die haar vóór de geboorte van Joanes al weer verliet, de dood van haar moeder al twintig jaar geleden, de verhuizing naar een huurappartement in Spanje, haar wens om weer terug naar Nederland te gaan.

(Met de Duitse Rainer Mannheim was er sprake van een snelle romance: bezoek kerstmarkt, seks, mee verhuizen naar Barcelona, en nadat ze een positieve zwangerschapstest had gedaan, was de man al weer uit haar leven verdwenen)

De Spaanse chauffeur van het busje spreekt weinig met haar. Soms geeft hij wat informatie over de noodhospitaals. Tijdens de rit krijgt hij ineens het teken dat het ziekenhuis waarheen hij op weg is, vol ligt. Hij krijgt een ander adres op. Onderweg blijft Ida maar nadenken. O.a over Nelly, zal die wel goed voor haar Joanes zorgen?

(Nelly was vier maanden ervoor bevallen van een dood geboren kind. Ze dronk nogal wat alcohol als ze uit yogales kwamen)

Ida weet dat ze na deze zomer weer terug zal gaan naar Nederland: ze heeft heimwee naar het gewone en wat ze nu nog in Barcelona doen. Het liefst gaat ze naar een knus dorp in het oosten.

Bij aankomst in een noodhospitaal wordt Ida meteen in de richting van de IC gebracht. Een dokter vertelt haar wat ze gaan doen en dat het een zware periode zal worden.

Drie weken later komt Ida weer uit haar kunstmatige coma. Ze heeft het gered, maar ze is erg verzwakt. Het enige waaraan ze denkt, is dat ze zo snel mogelijk Nellie moet bellen om te vragen hoe het met Joanes, maar dan slaat de paniek toe. Ze heeft geen nummer van Nelly, weet zelfs niet waar ze woont. Haar telefoon ligt thuis. Via de yogalerares kan ze aan een mailadres komen en ze stuurt een mail via ene gekregen laptop, maar ze hoort niets terug. Eigenlijk wil ze zo snel mogelijk naar huis, maar ze is veel te zwak. Na een kleine week is ze niet meer te houden. Ze wordt door een taxibusje weer thuis afgezet en hoort van de chauffeur dat er honderdduizenden doden zijn.

Wanneer ze haar huis 'na een week of vier' wil binnengaan, ziet ze dat de sleutel nog op dezelfde plaats ligt. Haar telefoon moet aan de oplader en daarin verschijnen later zeven berichten. Ze zijn van Nellie, die zegt dat ze bij het telefoontje te veel op had en ze vraagt daarna hoe het met Ida en Joanes gaat.

Een bizar open einde dus.

Personages

Ida Mansholt

Ida moet ongeveer 36/37 jaar zijn. Ze heeft haar moeder jong verloren en moest zich daarna zien te redden in de grote, boze wereld. Ze krijgt een korte relatie met Rainer Mannheim die haar meesleept naar Barcelona en haar ook weer net zo gemakkelijk verlaat, als hij hoort dat ze zwanger is. Ida kampt net als elke jonge moeder met de problematiek van hoe je kinderen moet grootbrengen. Eerst heb je de angst dat er van alles met je kind kan gebeuren (bijvoorbeeld in bad kunnen verdrinken, kunnen stikken in wat voedsel etc etc.) Die angsten zijn eigenlijk vrij normaal. Maar het wordt toch wel wat anders als je alleen in een grote, buitenlandse stad zit en er een dodelijk virus breekt uit. Nog erger wordt het als je als besmette moeder moet worden opgenomen in een ziekenhuis en je vijftienveertig

minuten de kans krijgt om een oppasser te zoeken. Vol angstgevoelens zit Ida in de taxi en dan spelen allerlei gedachten door haar heen. Als ze na drie weken uit de coma van de IC-afdeling wakker wordt, wil ze natuurlijk maar één ding. Naar huis.

Quotes

"Dat ze moest niezen toen ze 's avonds in bed kroop weet ze eerst aan haar meisje, aan de kleine vlashaartjes die tegen haar neusvleugels kroelden als ze Joanes' hoofdje kust."

Bladzijde 9

""Ze heet Joanes:. In een flits ziet ze haar liggen op de staatslocatie zoals die op het journaal voorbijkwam, een soort oorlogskamp maar dan met lange rijen wiegjes en verrijdbare bedjes in plaats van stretchers, in evenwijdige rijen opgesteld om de looproutes ertussendoor vrij te houden, de plattegrond zo duidelijk mogelijk: E5, jongetje, zeven maanden, G9, meisje, vier weken, reflux."

Bladzijde 23

"We redden dit wel, Joanes, denkt ze als ze van de nopjesmat de tent in wordt gerold, waar stevig zeil ligt, het geluid van de wielen verandert van ribbelen in niks. 227 We gaan het redden Joanes."

Bladzijde 102

"Het zou dus ook kunnen dat ze niet meer wakker wordt. Die gedachte komt als een heel rustig feit bovenploppen, een badeendje dat tegen de bodem werd gedrukt en vrijgelaten. Dat is al vreselijk natuurlijk, op zich, maar het allergenste aan het niet meer wakker worden is nog wel dat ze niet weet in wat voor wereld ze Joanes dan achterlaat."

Bladzijde 108

""U bent niet Nellie". Nu zegt ze het met een stem van iemand die net drie weken geslapen heeft. Haar lijf voelt alsof er iets leegloopt, alsof er een ventiel open is gedraaid en alles er nu uitloopt, alsof alles wat zich een leven lang tot |Ida heeft samengebald wegsijpelt: adem, herinneringen, spierkracht, DNA, dat allemaal, plus haar gedachten."

Bladzijde 121

Thematiek

De gevolgen van een dodelijk virus

Ida Mansholt wordt besmet met een dodelijk virus en moet worden opgenomen in een Spaans ziekenhuis. Maar ze heeft een meisje van vijftien weken oud en dat moet ze zien onder te brengen binnen vijfenveertig minuten. Ze denkt dat ze er goed aan doet om het meisje door een yogavriendin te vragen. Uiteraard leeft ze met de grote vrees dat er van alles kan gebeuren. Ze kan zelf ook doodgaan op de IC en hoe moet het dan met haar kind in een veranderde wereld waarvan ze niet weet hoe die er uit zal gaan zien? Met die angstgedachten zit ze in de taxi naar het ziekenhuis en met die gedachten gaat ze in coma op de IC-afdeling. Als ze na drie weken weer wakker wordt, komen de gedachten aan haar kind meteen weer boven. Ze weet het nummer van de yogavriendin niet meer en wil daarom zo snel mogelijk naar huis. Daar aangekomen wacht haar een verrassing. Van der Haar schreef de kleine roman tijdens de crisis toen er nog heel veel onzekerheden over de verspreiding van het virus waren. Ook wist men niet wat de gevolgen op langere termijn zouden zijn. Het hele verhaal staat in het teken van het dodelijke virus.

Motieven

Angst overheerst

In de meeste jonge moeders zit een gevoel van angst dat er iets met haar pas geboren kind kan gebeuren. Wat kan er gebeuren als je bijvoorbeeld door het uitbreken van een pandemie je kind alleen moet laten? Dat wordt ook in deze korte roman ook uitgewerkt, bijvoorbeeld in de passages waarin het wat ruwere zoontje van haar vriendin Nellie de baby tegemoet treedt. Eigenlijk wil ze dat ventje steeds van haar kind weghouden. Maar er komt natuurlijk een angst bij wanneer een dodelijk virus de wereld teistert en Ida moet worden opgenomen in een ziekenhuis. Wat kan er allemaal niet gebeuren als ze er niet is en een toevallige vriendin haar moet verzorgen?

Liefdesrelatie: problemen

De liefdesrelatie met Rainer is kort: waarschijnlijk omdat ze ouderloos is, trouwt ze snel met hem en reist ze met hem mee naar Barcelona. Hij kan immers ook zo lekkere gerechten klaarmaken. Daar toont hij zich een andere man dan tijdens hun eerste ontmoetingen. Als ze hem bovendien vertelt dat ze zwanger is, verdwijnt hij uit haar leven. Hij laat wel een briefje na.

Dood

Ida's moeder stierf toen ze zeventien was en toen moest ze zich naar zien te redden. Dat ging overigens best goed. Tijdens de crisis liggen er doden op straat (voor haar huis een zwerver). Na drie weken hoort ze dat er honderdduizenden doden zijn gevallen.

Heimwee naar Nederland

Ida zegt enkele keren in haar verhaal dat ze nu niets meer te zoeken heeft in Barcelona. Haar Rainer heeft haar plotseling en verlaten en ze zit met een klein meisje in een appartement. Ze is ook vast van plan wanneer de mogelijkheid zich voordoet om naar Nederland terug te gaan. Ze denkt aan een klein, knus dorpje in het oosten van het land, waar ze haar kind op een rustige manier kan opvoeden.

Titelverklaring

Op blz. 26 staat: "*Een week of vier*" *Een onvoorstelbare week of vier.*"

Zolang is de periode als je voor behandeling van het dodelijke virus in het ziekenhuis wordt opgenomen. Daarna komt de vertelster in haar verhaal steeds terug op die periode van vier weken.

De prognose komt ook uit, want Ida ligt drie weken op IC en het duurt nog een week voordat ze weer ontslagen wordt uit het ziekenhuis.

In totaal is ze dus 'een week of vier' van huis geweest.

Structuur & perspectief

De roman wordt onderverdeeld in (45) korte hoofdstukken zonder een titel of een nummer. De hoofdstukken worden door regels wit van elkaar gescheiden.

Na 30 hoofdstukken (ongeveer 2/3 van het verhaal) belandt Ida op de IC-afdeling. De laatste 15 hoofdstukken gaan over haar herstel.

In het verhaal wisselen heden en verleden elkaar af, zodat het tijdsverloop van de kleine roman niet chronologisch is.

Er is een jonge vrouw (ik-vertelster) die ook in de o.t.t. en o.v.t vertelt.

De roman heeft een (nogal bizar) open einde. Je weet als lezer niet wat er intussen met de baby is gebeurd.

Decor

Het decor van de roman is Barcelona, waar Ida woont als alleenstaande moeder met een drie maanden oude baby Joanes. Haar partner Rainer heeft haar enkele maanden ervóór verlaten. Hij had haar meegevraagd naar Barcelona, omdat hij daar werk had gekregen. Hij haakt af als hij hoort dat ze zwanger is.

De tijd van het verhaal is in 2020 en dus erg actueel: er is een pandemie uitgebroken in Spanje en het land gaat in lockdown. Ida vreest dat ze ziek is en belt aan het begin van de roman de noodlijn. Ida is geboren op 24 juni 1983 (data uit het ziekenhuis, ze was zeventien toen haar moeder stierf en dat is twintig jaar geleden)

Hoewel het verhaal onmiddellijk doet denken aan de uitbraak van het coronavirus, wordt dat virus zelf met geen woord in de tekst genoemd. Wel dat er een wereldwijde pandemie heerst.

Laura van der Haar schreef de roman wel tijdens de intelligente Nederlandse lockdown in de coronacrisis.

Stijl

De stijl is fris en helder. Af en toe is de toon waarmee Ida vertelt somber. Er staan in de tekst geen moeilijke woorden in. Wanneer ze in de taxi aan het nadenken is, zie je af en toe heel lange zinnen, symbolisch voor de verwarrende tijd waarin Ida leeft en de chaotische toestand waarin ze verkeert.

Wat de beeldspraken betreft, is Laura van der Haar best zuinig. Maar als ze een metafoor gebruikt is, die wel vaak treffend:

(blz. 38 "Haar hoofd is een suikerspinmachine waarin alles rondtolt, iedere gedachte grijpt als een bezetene om zich heen en trekt andere gedachten naar zich toe, ze tuimelen over elkaar en vormen een grote watatige bal en Joanes is het houtje waarin alles blijft kleven."

(blz. 100) "De meneer, het is blijkbaar een meneer die haar komt ophalen, heeft een soort dichtgesnoerde regenlaarzen aan over zijn witte pak en handschoenen tot zijn ellebogen Alsof hij een stel kippen gaat ruimen, maar dan niet iets plechtiger. En met een soort regenjas achterstevoren."

Slotzin

"Hee schat sorry van gisteren, het was mijn eerste dag vrij dus ik had beetje veel op. Heb ik iets raars gezegd? En wanneer had je me nodig?" Nog één. "Waar ben je?" Nog één. "Je neemt niet op schat is er iets? Nog één. Alles oké met jou en Joanes?"

Bijzonderheden

Dit boek is een van de eerste in Nederland verschenen romans over de coronacrisis.

De schrijfster schreef het verhaal 's nachts tijdens die ingrijpende periode.

Lees het interview in Het Parool hierover.

<https://www.parool.nl/kunst-media/laura-van-der-haar-schreef-per-ongeluk-een-coronaroman~bdb283aab/?referer=https%3A%2F%2Fwww.google.nl%2F>

Beoordeling

"Een week of vier", is een van de eerste coronaromans in de Nederlandse literatuur. Dit boekje zal dus voorlopig een ijkpunt zijn. In interviews heeft de schrijfster aangegeven dat ze deze roman binnen vier weken en dan nog overwegend 's nachts heeft geschreven. Dat is dan zeker een bijzondere prestatie, want de roman is zeker geen onbenulligheidje. Het is een spannende en ook dus actuele roman geworden. Door de heldere structuur, de korte hoofdstukken, het eenvoudige taalgebruik gekoppeld aan een spannende inhoud, is het een ideel boek geworden

voor de huidige generatie leerlingen van het voortgezet onderwijs. Immes, zij zijn het die maandenlang geen les hebben gehad, geen examens hebben hoeven te doen en altijd weer de coronamaatregelen van Mark Rutte c.s. moesten aanhoren.

Docenten Nederlands zouden deze roman dan ook van harte moeten aanbevelen voor de groep leerlingen die nu in de bovenbouw van de middelbare school zit. Er valt verder nog genoeg te praten over de raadselachtige afloop: een horrorscenario of een goedfeelman?

Recensies

"Laura van der Haar heeft een fijne schrijfstijl die moeiteloos leest. Wat daarbij extra fijn is, is het aantal pagina's. Dit, relatief, korte boek is heerlijk om tussendoor te lezen en je even in te verliezen zonder er te veel tijd aan te moeten besteden. Ook als je het boek even hebt weggelegd, is het makkelijk om er weer in te komen. De karakters die Laura heeft neergezet, zijn niet echt diepgaand, maar zijn genoeg uitgewerkt om ze levendig te maken. Aangezien we vrijwel alleen met Ida, de alleenstaande moeder, meekijken, leren we haar ook het beste kennen, de rest blijft te veel op de achtergrond om ze te kunnen leren kennen."

<https://indeboekenkast.co...k-of-vier/>

"an begin tot het eind is er een grimmige en beklemmende sfeer in dit boek. Ida voelt onmacht en is radeloos. Vooral de onmacht die ze voelt in het ziekenhuis is tastbaar. Alle artsen en verpleegkundigen zijn bijna onherkenbaar door de mondkapjes, waardoor er onbewust nog meer afstand komt tussen patiënt en zorgverlener en waardoor Ida zich nog eenzamer voelt. Laura van der Haar schetst een realistisch beeld van deze crisis en het speelt zich af net voordat Nederland in een intelligente lockdown ging. Het is geen dik boek, maar ik deed er toch wel lang over. Het verhaal heeft een naargeestige ondertoon. Zelfs de liefde die Ida voor Joanes voelt, voelde naargeestig. Dit boek -en vooral het eind- moest bij mij echt even bezinken! Laura van der Haar durft grenzen te verkennen, dit wist ik al wel van haar debuut 'Het wolfgetal', maar dit boek raakte me diep en liet me verslagen achter!"

<https://leesdame.nl/een-w...-der-haar/>

Bronnen

Radio-interview met de schrijfster op NPO1.

<https://www.nporadio1.nl/...-het-virus>

Een ander radio-interview met de schrijfster over het ontstaan van het boek.

<https://www.nporadio1.nl/...chrijfster>